

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

**КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Пояснювальна записка

до дипломної роботи

МАГІСТР

(освітній ступінь)

на тему: «Розвиток експортного потенціалу підприємства
енергомашинобудування в умовах міжнародної економічної інтеграції
України»

Виконала: студентка 2 року навчання,
групи 8.06.07.14.01,
спеціальності 8.03050301 «Міжнародна
економіка»

Шеховцева К. В.

Керівник: к.т.н., професор Матюшенко І.Ю.

Рецензент: к.е.н., доц.. Дуна Н.Г.

Харків – 2016 рік

Експортний потенціал є визначальною категорією для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, які прагнуть успішно функціонувати та реалізовувати свою продукцію на міжнародних ринках. В умовах сучасних глобалізаційних та інтеграційних процесів актуальність вивчення різноманітних аспектів експортного потенціалу невпинно зростає. Підвищення зацікавленості вчених та менеджерів в останні роки обумовлено пошуком якісних шляхів та методів визначення показників експортного потенціалу, а також намаганням здійснювати ефективне управління на підприємствах-суб'єктах ЗЕД. Актуальність цієї роботи полягає у розгляді експортного потенціалу підприємства як комбінованого поняття, яке включає дослідження комплексного впливу чинників макро-, мезо- та мікросередовища на експортну діяльність підприємства.

Протягом аналізу досліджуваної проблеми, було опрацьовано роботи провідних закордонних вчених: Конноллі М., Міхаеллі М., Портера М. Е., Фаджардо Р. Феліціано.

Серед вітчизняних вчених проблематиці існуючого питання приділили особливу увагу: Бегма В.М., Дубков С.В., Козьменко С.М., Мазаракі А.А., Мельник Т.Л.

Вагомим внеском у роботу стало вивчення науково-методичних напрацювань вчених ХНЕУ: Матюшенко І.Ю., Піддубної Л.І., Пономаренко В.С. Шестакової О.А..

Мета цієї роботи – дослідити ключові засади формування та розвитку експортного потенціалу підприємств у міжнародному бізнесі та розробити напрямки з підвищення експортного потенціалу ПАТ «Турбогаз».

Для досягнення поставленої мети були визначені такі завдання:

ознайомитися із принципами та теоретико-методологічними підходами до формування і оцінки експортного потенціалу суб'єктів ЗЕД;

оцінити експортний потенціал національної економіки та перспективи експортоздатності вітчизняних підприємств галузі енергомашинобудування;

охарактеризувати ПАТ «Турбогаз» як суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності шляхом вивчення показників його економічної діяльності;

проаналізувати фінансово-економічний стан досліджуваного підприємства;

дослідити експортну діяльність ПАТ «Турбогаз» та обґрунтувати необхідність її вдосконалення;

розробити напрями щодо покращення поточних показників зовнішньоекономічної діяльності та надати рекомендації з підвищення рівня експортного потенціалу підприємства;

розрахувати ефективність запропонованих заходів.

Об'єкт дослідження – експортний потенціал підприємства. Предмет дослідження – підвищення експортного потенціалу підприємства галузі енергомашинобудування на прикладі ПАТ «Турбогаз».

Основними методами дослідження у роботі є: систематизація та класифікація існуючих підходів до тлумачення та оцінки експортного потенціалу; ранжування країн ЄС за результатами зовнішньої торгівлі з Україною; вертикальний та горизонтальний аналіз фінансово-господарського стану підприємства; зіставлення та порівняння результатів обчислень за різними методиками оцінки експортного потенціалу; прогнозне моделювання показників діяльності підприємства в нових економічних умовах України. До методів математичної статистики відносяться знаходження середньої арифметичної величини та темпів приросту показників, а також факторний аналіз кореляційних зв'язків. У роботі використано способи табличного та схематичного відображення аналітичних даних.

Інформаційною базою дипломної роботи є законодавча база України, монографії вітчизняних та закордонних вчених, фахові періодичні видання, статистичні збірники міжнародних організацій, офіційні матеріали Державного комітету статистики України, результати досліджень всесвітньо відомих рейтингових агентств та експертних груп, матеріали преси, електронні ресурси, а також бухгалтерська звітність підприємства ПАТ «Турбогаз».

Отримані результати дослідження дозволили сформулювати висновки та рекомендації, які наведені наприкінці кожного розділу.

Елементами новизни у дипломній роботі є:

надання власного визначення економічної категорії «експортний потенціал»;

застосування декількох методик обчислення експортного потенціалу підприємства з подальшим аналізом та порівнянням отриманих показників;

прогнозне моделювання діяльності підприємства з одночасним урахуванням умов підвищення експортного потенціалу та вступу України до зони вільної торгівлі;

зведення прогнозних результатів обчислень за різними методиками до агрегованого показника збільшення ефективності експортного потенціалу.

Практична значущість роботи полягає у можливості застосування результатів дослідження задля покращення існуючого стану експортної діяльності ПАТ «Турбогаз», та, у разі необхідності – інших суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності у галузі енергомашинобудування. Окремі результати дослідження було представлено на міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики» 18-19 листопада 2015 р., а також та подано до публікації у вигляді наукової статті до фахового збірника наукових праць «Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця».

Дипломну роботу викладено на 142 сторінках. Вона складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел зі 100 найменувань. Матеріал дипломної роботи проілюстровано 68 таблицями та 34 рисунками.